

Chce-li pojišťovna (při životním pojištění) vyvoditi důsledky z opožděného placení premie, musí tak učiniti ihned, jak o zaplacení zvěděla, a nesměla čekat, až zvěděla o smrti pojistníkově.

(Rozh. ze dne 8. listopadu 1934, Rv I 38/33.)

Ferdinand Š. uzavřel se žalovanou pojišťovnou životní pojištění na 20.000 Kč. Pro případ úmrtí měla býti tato částka vyplacena jeho dceři, nezl. Eleně Š-ové. Premie za prosinec 1930 splatná dne 1. prosince 1930 byla zaplacena dne 9. ledna 1931. Dne 5. ledna 1931 Ferdinand Š. zemřel. Proti žalobě Eleny Š-ové o vyplacení pojistné sumy namítla žalovaná pojišťovna, že pojistná smlouva zanikla podle čl. 5 pojišť. podmínek, ježto pojišťovací premie za prosinec 1930 nebyla zaplacena do 30 dnů po dni splatnosti, tudíž do 30. prosince 1930. Žalobě bylo vyhověno soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Netřeba řešiti otázku, zda se G. vydával žalobkyni 9. ledna 1931 za zmocněnce pojišťovny a zda tím vzbudil u ní mylné domněnání, že pojišťovna se zaplacením opožděné premie souhlasí a že, ač se placení děje po smrti pojistníka, nemíní vyvoditi důsledky § 5 všeob. poj. podmínek o zániku pojištění. Neboť stačí, že pojišťovna nevyvozovala tento důsledek ani v dřívějších případech, ač pojistník platil premie za měsíc srpen až říjen 1930 rovněž až po třicetidenní sečkávací lhůtě a pojišťovna měla tolikráte příležitost smlouvu zrušiti. Nevyvozovala-li pojišťovna tento důsledek v předchozích případech, kde by to bylo bývalo k jejímu prospěchu, nemůže ho vyvozovat v případě souzeném proto, že to slouží k jejímu prospěchu, neboť každou smlouvu jest vykládati podle § 914 obč. zák. sice podle pravého úmyslu stran, avšak tak, aby to odpovídalo poctivému styku. Neodpovídá však poctivému styku, když pojišťovna nepoužije ustanovení § 5 všeob. poj. podmínek dotud, dokud to slouží k jejímu prospěchu, a najednou se na něj odvolá, když by jinak to bylo k její újmě. Žalovaná pojišťovna odmítla premii za měsíc prosinec až 9. února 1931, tedy až za měsíc po zaplacení, a nemůže ji omlouvati ani to, že musela napřed vyčkati buď tříměsíční lhůtu neb úmrtí pojistníka za účelem posouzení, zda došlo k obnovení pojištění podle § 6 všeob. poj. podmínek; neboť chtěla-li vyvoditi důsledky z opožděného placení prosincové premie, mohla tak učiniti ihned, když o zaplacení zvěděla, a nečekati, až zvěděla o smrti pojistníkově. A kdyby tak byla učinila, nepřekáželo by to pozdějšímu obnovení pojištění, pakli předpoklady § 6 všeob. poj. podmínek by byly nastaly.

Čís. 13928.

Je-li požadováno vrácení dobové slevy z několika pojistek, jde o samostatné nároky, jež jest s hlediska přípustnosti dovolání (§ 502, odstavec třetí, c. ř. s.) posuzovati každý zvlášť.

Pojišťovací smlouva.

Je obchodní zvyklostí, že se při výpovědi pojišťovací smlouvy před uplynutím smluvené pojistné doby dobová sleva vrací.

Strana odvolávající se na obchodní zvyklost nemusí dokázati, že druhý smluvník, uzavíraje smlouvu, o obchodní zvyklosti věděl. Stačí důkaz o obchodní zvyklosti, k čemuž se hodí průvodní prostředky, platící všeobecně pro skutkové okolnosti a není jediným způsobilým průvodním prostředkem důkaz znalecký.

Bylo-li zjištěno, že obchodní zvyklost tvrzená stranou jest všeobecná, jest na druhé straně, by namítala a dokázala, že nevěděla o obchodní zvyklosti, nebo že se znalost obchodní zvyklosti u ní předpokládati nedala a že neměla tudíž vůli jí se pro výklad vůle stran podříditi.

(Rozh. ze dne 8. listopadu 1934, Rv I 110/33.)

Žalovaný se pojistil roku 1927 u žalující pojišťovny proti úrazu (pojistka čís. 51.251), proti povinnému ručení (pojistka čís. 76.787), a proti poškození auta (pojistka čís. 30.204) na deset let. Roku 1930 žalovaný pojištění vypověděl, ježto nadále automobilu nepoužíval. Žalobou, o níž tu jde, domáhala se žalobkyně na žalovaném vrácení dobových slev z oněch tří pojišťovacích smluv, úhrnem 4.573 Kč. O b a n i ž š í s o u d y uznaly podle žaloby.

N e j v y š š í s o u d odmítl dovolání proti výroku, jímž bylo žalovanému uloženo vrátiti dobovou slevu poskytnutou v pojistce čís. 51.251 o pojištění proti úrazu a v pojistce čís. 76.787 o pojištění proti škodám z povinného ručení; jinak dovolání nevyhověl.

D ů v o d y:

Jde o tři samostatné nároky, plynoucí každý z jiné samostatné pojišťovací smlouvy. Nárok na vrácení dobové slevy z pojistky čís. 51.521, týkající se úrazu, činí celkem 809 Kč. Nárok na vrácení dobové slevy z pojistky čís. 76.787, týkají se povinného ručení, činí celkem 1.572 Kč 40 h. Poněvadž jde o souhlasné rozsudky nižších soudů a hodnota každého nároku nepřesahuje 2.000 Kč, jest dovolání v těchto bodech nepřipustné podle § 502 třetí odstavec c. ř. s. a bylo je podle § 507 první odstavec c. ř. s. odmítnouti.

Zbývá proto jen dovolání co do zbytku zažalované částky 2.179 Kč připadající na dobovou slevu z pojistky čís. 30.204 o pojištění proti poškození auta. Žalující strana neopřela zažalovaný nárok o bezdůvodné obohacení podle § 1435 obč. zák., netvrdivši, že 20% dobová sleva byla poskytnuta žalovanému jen pro případ, že pojistná smlouva bude skutečně trvati celých smluvních 10 let, a nikoliv, když jen bude uzavřena do 10 let. Schází proto skutkový přednes pro předpoklad, že odpadl pro žalovaného právní důvod, by si podržel poskytnuté slevy a nelze proto žalobkyní přednesený skutkový stav podřizovati pod ustanovení § 1435 obč. zák., zejména, když první soud tento důvod neuznal a názor ten zůstal nenapaden. Žalující strana opřela žalobu jen o obchodní zvyklost podle čl. 279 obč. zák., že se při výpovědi pojišťovací smlouvy před uplynutím smluvené pojistné doby dobová sleva vrací. Odvolací soud zjistil, že obchodní zvyklost nebyla sice svědky prokázána, poněvadž prý prokázali jen ojedinělé případy, a že v nejlepším případě ji prokázali všeobecně. Tím vyjádřil, že obchodní zvyklost pro-

kázaná jest. Avšak mýlí se, domnívaje se, že strana, která se na obchodní zvyklosti odvolává, musí také prokázati, že druhý smluvník o obchodní zvyklosti při uzavření smlouvy věděl. Naopak stačí důkaz o obchodní zvyklosti a, poněvadž je to skutkové tvrzení, jsou způsobilými prostředky průvodními důkazy, jež platí všeobecně pro skutkové okolnosti. Není tudíž jediným způsobilým průvodním prostředkem důkaz znalecký a nebylo to vysloveno v rozhodnutí čí. 4137 sb. n. s., nýbrž i výpovědi svědků znaleckých. Stačili-li odvolacímu soudu svědci, vyslechnutí v první stolici, nelze to napadati v dovolacím řízení ani dovolacím důvodem § 503 čí. 2 c. ř. s., ana úvaha ta jest vyhrazena odvolacímu soudu podle § 488 c. ř. s. a jest výsledkem volného hodnocení důkazů. Bylo-li zjištěno, že obchodní zvyklost tvrzená žalující stranou jest všeobecná, jest tím spor ve prospěch žalující strany rozřešen, ana žalovná strana musí namítati a dokázati, že nevěděla o obchodní zvyklosti, nebo že se znalost obchodní zvyklosti u ní předpokládat nedala a že neměla tudíž vůli jí se pro výklad vůle stran podřídit. Tyto námitky žalovaná strana v prvé stolici nevznesla, nýbrž namítala jen, že při uzavření pojišťovací smlouvy o vrácení dobové slevy při předčasném zrušení smlouvy nebylo řeči. Ostatně stačí poukázati na rozhodnutí čí. 4137 sb. n. s.

Čís. 13929.

Stačí, jest-li ve výpovědi jménem nájemcovým vypovídaný byt rozlišen od jiných bytů v témže poschodí.

Udání jména a bydliště zmocněnce pro doručování (§ 562, druhý odstavec, c. ř. s.) jest součástí mimosoudní výpovědi a musí se státi již ve výpovědi pokud se týče v oznámení podle § 565, druhý odstavec, c. ř. s.

(Rozh. ze dne 8. listopadu 1934, Rv I 2119/34.)

Žalobci, bydlící v obvodu okresního soudu v Z., dali žalovaným mimosoudní výpověď z bytu v prvním poschodí domu čp. 820 v P. (v obvodu okresního soudu v P.). Žalovaní namítli, že ve výpovědi nebyl vypovídaný byt náležitě označen a že v ní nebyl udán zmocněnec pro doručování. Procesní soud prvé stolice výpověď zrušil, shledav odůvodněnou prvou námitku, s druhou námitkou se vůbec nezabýval. Odvolací soud prohlásil výpověď za účinnou. Důvody: Z námitek žalované strany proti výpovědi první soud se zabýval jen námitkou nepřesného označení vypovídaného předmětu. Podle názoru prvního soudu výpověď nemá náležitosti § 562 c. ř. s., v souzeném případě přesného označení předmětu. Odvolací soud však s tímto názorem prvního soudu nesouhlasí. Přezkoumav spisy, zjistil odvolací soud, že mimosoudní výpověď byla dána žalující stranou žalované straně z bytu v prvním poschodí domu čp. 820 v P., sestávajícího z jednoho pokoje s příslušenstvím. Podle názoru odvolacího soudu tyto údaje ve výpovědi nepřipouštějí vůbec pochybností o tom, z jakého předmětu se výpověď dává, vždyť žalovaná strana obývá v onom domě jen jediný byt. Obsahuje tedy výpověď dostatečné označení najatého předmětu podle § 562 c. ř. s., pokud se týče označení části majetku podle § 54 čí. 3 ex. ř. Jest